

DRC Dansk Flygtningehjælp T: +45 3373 5000
Borgergade 10 drc@drc.ngo
DK 1300 København K www.drc.ngo
Danmark

DRC DANSK
FLYGTNINGE
HJÆLP

11. august 2023

Sendt til uim@uim.dk, amha@uim.dk

Sagsnr. 2023-613

DRC Dansk Flygtningehjælps bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v. (Forlængelse af Afghanistan-særloven)

Udlændinge- og Integrationsministeriet har den 29. juni 2023 sendt ovenstående lovforslag i høring med en frist for eventuelle bemærkninger den 11. august 2023.

DRC Dansk Flygtningehjælp sætter pris på muligheden for at fremkomme med bemærkninger.

DRC Dansk Flygtningehjælp er først og fremmest enig i behovet for en forlængelse af Afghanistan-særloven. Forholdene i Afghanistan er ikke forbedrede siden evakueringen, snarere tværtimod, og der er ikke tvivl om behovet for en fortsat opholdstilladelse i Danmark for de evakuerede afghanere.

Som vi skrev i forbindelse med høringen af den oprindelige Afghanistan-særlov i september 2021, mener vi desuden, at alle, der har opholdstilladelse efter lovens § 1, bør have ret til familiesammenføring, og at der bør være mulighed for at søge opholdstilladelse efter særloven fra udlandet.

Forlængelse af særloven

Som nævnt indledningsvist er DRC Dansk Flygtningehjælp enig i behovet for en forlængelse af særloven.

Det fremgår af bemærkningerne til udkastet til lovforslag, at særloven skulle sikre, "at persongruppen under deres ophold i Danmark fik de bedst mulige forudsætninger for at indgå som en aktiv del af det danske samfund." Forudsætningerne for at indgå som en aktiv del af det danske samfund havde imidlertid været bedre, hvis man på et tidligere tidspunkt, gerne allerede fra starten, havde åbnet op for muligheden for forlængelse af opholdstilladelser til de evakuerede afghanere i det tilfælde, at situationen i Afghanistan ikke var forbedret.

DRC Dansk Flygtningehjælp finder, at det vil være mest hensigtsmæssigt, hvis man undlader at fastsætte en udløbsdato, men åbner for, at opholdstilladelser efter særloven kan forlænges med to år ad gangen, så længe forholdene i Afghanistan i det væsentlige er uændrede. Herved vil de evakuerede afghanere have en form for sikkerhed for, at de kan blive i Danmark, så længe situationen i Afghanistan er uændret, og de vil dermed have bedre forudsætninger for at indgå som en aktiv del af det danske samfund.

Adgang til familiesammenføring

En betydelig del af de evakuerede har en yderst begrænset adgang til familiesammenføring. Retten til familiesammenføring i særlovens § 3 gælder kun for personer omfattet af § 1, stk. 1. For personer med opholdstilladelse efter lovens § 1, stk. 3 er der alene adgang til familiesammenføring efter udlændingelovens

§ 9c, stk. 1, som kun tillader familiesammenføring i helt særlige tilfælde. F.eks. har en afghansk mand med opholdstilladelse efter § 1, stk. 3 nr. 1, som voksen søn af en 'hovedperson' fået afslag på familiesammenføring med sin hustru.

I dommen fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol M.A. v. Danmark fra juli 2021 konkluderes det, at tre år er for længe at vente på familiesammenføring, særligt når familiemedlemmet befinder sig i et land plaget af bl.a. overgreb mod civile.

I lyset af, at der nu er gået to år siden evakueringen uden forbedringer af situationen i Afghanistan, og der ikke er udsigt til, at forholdene bliver bedre, bør alle med opholdstilladelse efter særlovens § 1 have adgang til familiesammenføring efter bestemmelsen i § 3.

Ved evakueringen i sommeren 2021 formåede man i høj grad at få samlet familierne. I DRC Dansk Flygtningehjælp kender vi kun til få sager, hvor evakuerede afghanere med opholdstilladelse efter særlovens § 1, stk. 3 mangler at kunne blive familiesammenført med ægtefæller eller børn. En udvidelse af bestemmelsen i § 3 til at gælde for alle med opholdstilladelse efter § 1 vil være af stor betydning for de berørte familier, og må formodes at medføre et ganske begrænset antal sager.

Adgang til at søge opholdstilladelse på særloven fra udlandet

DRC Dansk Flygtningehjælp får stadig i ny og næ henvendelser fra personer i Afghanistan, som er omfattet af persongruppen i særlovens § 1, stk. 1, men som af forskellige praktiske årsager ikke blev omfattet af evakueringen. Persongruppen formodes at være ganske lille, men det forekommer rimeligt, at også de personer, som ikke nåede at blive omfattet af evakueringen, men som har spillet samme vigtige rolle, som de evakuerede, og som Danmark har samme ansvar overfor, også får adgang til opholdstilladelse i Danmark efter særloven.

DRC Dansk Flygtningehjælp skal derfor opfordre til, at man ændrer særlovens § 2, så fristen forlænges og der – måske bare i en begrænset periode - på ny kan søges om opholdstilladelse efter Afghanistan-særloven, og så der kan søges fra udlandet.

Vejledning og ansøgningsskemaer

DRC Dansk Flygtningehjælp er enig i, at der bør ske målrettet vejledning om muligheden for at søge om forlængelse, og at der udarbejdes særlige ansøgningsskemaer. Med henblik på at sikre sig mod eventuelle misforståelser og lignende, bør både vejledningsbreve og ansøgningsskemaer oversættes til dari og pashtu.

Krav om ansøgning og den korte ansøgningsfrist

De første opholdstilladelser til evakuerede afghanere blev meddelt i november 2021, og udløber inden årets udgang i år. Nogle af de evakuerede afghanere vil således have en meget kort frist til at søge deres opholdstilladelse forlænget. Uanset en vejledningsindsats kan der dermed være risiko for, at nogle ikke når at søge forlængelse, inden deres opholdstilladelse udløber. En ændring af § 2, så der i en periode igen kan søges opholdstilladelse efter særloven, som foreslået ovenfor, vil imødegå risikoen for, at evakuerede afghanere i Danmark pludseligt og i strid med intentionerne i lovforslaget står uden opholdstilladelse.

En anden måde at imødegå risikoen for, at evakuerede afghanere pga. misforståelser eller fejl står uden en opholdstilladelse, kan være, at Udlændingestyrelsen af egen drift træffer afgørelse om forlængelse af opholdstilladelser efter særloven, hvis grundlaget fortsat er til stede på samme måde, som det sker med opholdstilladelser efter udlændingelovens §§ 7 og 8, jfr. udlændingelovens § 11, stk. 2.

Det fremgår af bemærkningerne s. 9, at udlændingemyndighederne forudsættes at prioritere sagsbehandlingen af sager efter lovforslaget, så sagerne færdigbehandles inden den 30. november 2025. Vi

håber og skal meget opfordre til, at det sikres, at forlængelsessagerne kan afgøres længe inden den 30. november 2025. Uanset en ansøgning om forlængelse meddeles opsættende virkning, er det for den enkelte helt afgørende at få en afgørelse om forlængelse af opholdstilladelsen hurtigst muligt, da ventetiden ofte er forbundet med betydelig utryghed og usikkerhed.

Adgangen til permanent opholdstilladelse

De evakuerede afghanere med opholdstilladelse efter Afghanistan-særloven kan som lovgivningen er nu ikke medregne deres opholdstid i opholdskravet, hvis de på et senere tidspunkt vil søge om permanent opholdstilladelse.

Flygtninge o.a. skal opfylde en række betingelser, når de søger om permanent opholdstilladelse. Ét af kravene er minimum 8 års lovligt og uafbrudt ophold i Danmark, og de skal have haft opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7-9 f, § 9 i-9 n, § 9 p eller § 9 q, stk. 2. eller 3 (asyl, familiesammenføring, erhverv eller studie mv.). En periode med opholdstilladelse efter en særlov kan således ikke medregnes.

Der er nu gået to år siden evakueringen uden forbedring af situationen i Afghanistan og uden umiddelbar udsigt til, at forholdene forbedres. Det kan således ikke udelukkes, at de evakuerede afghanere kommer til at skulle være i Danmark i en længere årrække. DRC Dansk Flygtningehjælp vil derfor opfordre til, at reglerne for permanent ophold ændres, så evakuerede afghanere får mulighed for at medregne den tid, hvor de har haft ophold efter særloven, hvis de på et senere tidspunkt skal søge om permanent opholdstilladelse.

Det vil også flugte med bemærkningerne til lovforslaget om, at persongruppen under deres ophold i Danmark skal have de bedst mulige forudsætninger for at indgå som en aktiv del af det danske samfund.

Afslutningsvis skal DRC Dansk Flygtningehjælp understrege, at vi finder det nødvendigt og meget positivt, at Afghanistan-særloven foreslås forlænget. Vi håber, at ovennævnte forslag til justering vil blive positivt modtaget og indgå i de kommende overvejelser og forhandlinger om lovforslaget. Vi står naturligvis til rådighed for uddybning.

Med venlig hilsen,

Eva Singer

Asylchef

DRC Dansk Flygtningehjælp